

— Имамъ право, прѣстаналъ бѣхъ да бѣда Охридчанинъ, но изново се въриахъ; изгаснали бѣха святите чувства, но изново се запалиха; азъ днесъ съмъ възроденъ, днесъ съмъ Охридчанинъ безъ да бѣда въ Охридъ, отговори стареца.

— Любопитно е за какъвъ минувахте вий прѣзъ цѣлия си животъ въ Атина? попитахъ азъ.

— Минувахъ за таъвъ, за паквите минуваха всичките християни отъ Балканския Полуостровъ, които участъта доносяше въ Атина; минувахъ за гъркъ и българското име не ми правеше добро впечатление, отговори стареца.

— А сега за какъвъ минувате въ Смирна?

— Сега, о, сега съ гордость нося името и изповѣдвамъ народността на прадѣдите си, за което и слави Бога. Спахъ прѣзъ цѣлата свой вѣкъ, но сега, въ стариините си, се събудихъ.

Разговора ни се продължи и ний задавахми много въпроси на стария Охридчанинъ. Тълкувахми дълго, разисквахме много събития и незабължено пѣкакси никакъ дума за прѣстояния юбилей на Фотинова. Ний казахми на възродения старецъ, че гърците вѣстници, а най-напрѣдъ Смирненската газета, се провикватъ, че Фотиновъ е билъ отъ гърци народность, че е билъ гърцки учителъ, че името му не е било Фотиновъ, а Фотиадисъ, съдователно, споредъ тѣхното мнѣние, българите пѣма защо да се гордѣятъ съ чужда собственность и съ чужда слава.

— Това не е истина, азъ знамъ Фотинова, разговарялъ съмъ се, прѣпиралъ съмъ се съ него и готовъ съмъ документално да опровергая всѣкаква неистина, извика стареца и ядосано пѣкакси станахъ на крака.

— Знаете Фотинова! . . . Каква щастлива срѣща! . . . Я сѣдните, успокойте се и разкажете ни нѣщо за него. Юбилея на периодическия печатъ е сега злобата на дена между българите, Фотиновъ е героя, той е праотѣца на пишущите братия вѣстници — кажете ни нѣщо за него.

Всички насѣдахми вързъ надгробните плочи около Охридския гробъ и стареца започна така:

„Фотинова азъ познавахъ още отъ Атина, когато и азъ и той се учехми. Тогава и азъ му назвахъ Фотиадисъ, но това му немѣаше да си бѫде Фотиновъ, какъвто и остана прѣзъ цѣлия си животъ.

„Въ онова врѣме, азъ бѣхъ опоенъ отъ великата онаи идея, отъ която се опояваше всѣкой на Балканския Полуостровъ, щомъ се докоснеше до гърцката книга. И азъ бѣхъ до толкова опоенъ, щото прѣдоочекохъ да забравя и роденъ край,